

Vergaderjaar 2024–2025

30 821

Nationale Veiligheid

Nr. 267

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ASIEL EN MIGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 maart 2025

Bij brief van 11 november jl. (Kamerstuk 30 821, nr. 245) heb ik uw Kamer geïnformeerd over de herinvoering van binnengrenscontroles. Herinvoering van binnengrenstoezicht is, conform de Schengengrenscore, een tijdelijke en uitzonderlijke maatregel die het kabinet voor een periode van zes maanden heeft genomen. Het binnengrenstoezicht vindt plaats vanaf 9 december 2024 tot en met 8 juni 2025.

Tijdens het Commissiedebat vreemdelingen- en asielbeleid van 19 december jl. (Kamerstuk 19 637, nr. 3344) heb ik toegezegd uw Kamer in maart 2025 te informeren over de resultaten van de ingevoerde binnengrenscontroles.¹ Met deze brief informeer ik u over de resultaten van de eerste drie maanden, van 9 december 2024 tot en met 9 maart 2025, van de binnengrenscontroles.

Verwante moties en toezeggingen

Voordat ik inga op deze resultaten kan ik bevestigend antwoorden op de motie van het lid Timmermans c.s. over het verzoek om te garanderen dat het uitvoeren van grenscontroles niet ten koste gaat van beveiliging van Joodse instellingen en andere beveiligingswerkzaamheden.² Er wordt geen capaciteit uit de beveiligingstaak van de Koninklijke Marechaussee aangewend voor de uitvoering van de grenscontroles.

Daarnaast kan ik uw Kamer ook informeren dat, doordat de binnengrenscontroles op flexibele basis zijn uitgevoerd, deze controles weinig invloed hebben gehad op de doorstroom van voertuigen en reizigers. De signalen die mij tot nu toe hebben bereikt, bevestigen dat de Nederlandse binnengrenscontroles geen significante negatieve impact hebben gehad

¹ TZ202501-022.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 36 651, nr. 19.

op de grensregio's en de grensoverschrijdende verkeersstromen.³ Ik blijf gedurende de verdere looptijd van deze maatregel in contact met de grensregio's over de effecten voor het grensverkeer.

Resultaten binnengrenscontroles

In de periode van 9 december 2024 tot en met 9 maart 2025 zijn de grenscontroles uitgevoerd aan de binnengrenzen met België en Duitsland. De controles hebben alleen op inreizend verkeer plaatsgevonden en zijn dynamisch en informatie- en risicogestuurd uitgevoerd.

De KMar heeft de grenscontroles binnen de bestaande capaciteit en budget uitgevoerd. De totale duur van de uitgevoerde grenscontroles bedraagt ten minste 2.260 uur.^{4, 5} In totaal zijn circa 2.300 Nederlandse grenswachters ingezet om de controles aan de binnengrenzen uit te voeren.

In onderstaande tabel staat het totaal aantal personen en voertuigen dat door de KMar gecontroleerd is.

Binnengrenscontroles 9 december 2024 t/m 9 maart 2025

Aantal gecontroleerde personen en voertuigen

Aantal personen	41.750 waarvan 29.150 EU-burgers
Aantal voertuigen (auto's, bussen, vrachtwagens, treinen)	9.900

In de periode van 9 december 2024 tot en met 9 maart 2025 is aan de binnengrenzen aan 250 unieke vreemdelingen de toegang tot Nederland geweigerd, omdat zij niet voldeden aan de toegangsvoorwaarden. Dit betreft bijvoorbeeld vreemdelingen die hun doel, duur, en middelen van hun reis naar Nederland onvoldoende kunnen onderbouwen, niet beschikken over een geldig reisdocument, dan wel een gevaar zijn voor openbare orde of nationale veiligheid.

In deze periode hebben 30 personen tijdens de binnengrenscontroles aangegeven internationale bescherming te willen. Een persoon hiervan had reeds een asielaanvraag in een andere EU-lidstaat ingediend en is conform de Dublin procedure overgedragen. De andere aanvragen zijn conform de gebruikelijke procedures doorverwezen naar de nationale asielprocedure.

Daarnaast zijn bij de binnengrenscontroles 90 personen aangehouden. De aanhoudingen vonden onder andere plaats in het kader van migratiecriminaliteit, zoals documentfraude en mensensmokkel, verkeerdelicten en drugscriminaliteit.

Om een vergelijking te kunnen maken tussen de resultaten van de binnengrenscontrole en de resultaten van Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV) volgen hieronder de resultaten van MTV aan de oost- en zuidgrens over de periode van 9 december 2023 tot en met 9 maart 2024.

³ TZ202412-096.

⁴ Het aantal uur uitgevoerde controles ligt enigszins hoger dan het genoemde aantal, maar dit aantal kan niet automatisch uit de systemen gehaald worden. De KMar werkt aan een verbetering.

⁵ De aantallen in deze kamerbrief zijn afgerond op tientallen.

Aantal gecontroleerde personen en voertuigen

Aantal personen	38.600 waarvan 25.940 EU-burgers
Aantal voertuigen (auto's, bussen, vrachtwagens, treinen)	7.710

In deze periode zijn in totaal 150 onrechtmatig verblijvende vreemdelingen aangetroffen tijdens de MTV-controles.⁶ Deze personen moesten Nederland verlaten en zijn in het kader van bilaterale afspraken overgedragen aan de Belgische of Duitse autoriteiten. In deze periode hebben 100 personen die zijn gecontroleerd via MTV aangegeven internationale bescherming te willen. Daarnaast zijn bij de MTV-controles 260 personen aangehouden. De aanhoudingen vonden onder andere plaats in het kader van migratiecriminaliteit, zoals documentfraude en mensensmokkel, verkeerdelicten en drugscriminaliteit.

Uit bovenstaande cijfers volgt dat ongeveer hetzelfde aantal personen is gecontroleerd bij binnengrenscontroles als bij MTV-controles over dezelfde periode een jaar eerder. Zowel bij de binnengrenscontroles als bij de MTV-controles is een groot deel van de gecontroleerde personen EU-burger. Dat is inherent aan het uitvoeren van controles aan de binnengrenzen en op Nederlands grondgebied.

Tijdens de binnengrenscontroles zijn 250 personen de toegang tot Nederland geweigerd, terwijl bij de MTV-controles in dezelfde periode een jaar eerder maar 150 vreemdelingen aan België of Duitsland werden overgedragen omdat zij geen rechtmatig verblijf in Nederland hadden. Gedurende de binnengrenscontroles hebben 30 personen aangegeven internationale bescherming te willen, in vergelijking met 100 personen die tijdens de MTV-controles hebben aangegeven internationale bescherming te willen.

Wat verder opvalt is dat het aantal aanhoudingen voor strafbare feiten bij binnengrenscontrole lager is dan bij MTV. In totaal zijn er tijdens de binnengrenscontroles 90 vreemdelingen aangehouden. Dat is significant minder dan het aantal aanhoudingen tijdens de MTV-controles (260). Hoewel de precieze reden niet te achterhalen is, zou de lagere asielin-stroom (–45%) gedurende de binnengrenscontroles van invloed kunnen zijn op de verschillen tussen de cijfers van de binnengrenscontroles en de MTV-controles wat betreft het aantal verzoeken om internationale bescherming en het aantal aanhoudingen voor strafbare feiten in relatie tot migratiecriminaliteit, zoals mensensmokkel en documentenfraude.

Conclusie

De KMar heeft, om de binnengrenscontroles mogelijk te maken, binnen zeer korte tijd zijn operatie aangepast en maatregelen genomen om een mogelijke negatieve impact op het grensverkeer en de regio's te beperken. Ook worden continu de mogelijkheden gezien om de efficiëntie en effectiviteit van de binnengrenscontroles te verbeteren. Daarnaast sta ik in contact met onze buurlanden om te bezien op welke wijze de samenwerking op het gebied van overdrachten en grenscontroles verbeterd kan worden.

⁶ MTV-controles worden uitgevoerd in het kader van binnenlands vreemdelingentoezicht, hierdoor is er geen sprake van grensweigeringsinstelling tegenover personen die bij de binnengrenscontroles. Vreemdelingen die tijdens MTV-controles niet voldoen aan toegangs-/verblijfsvoorwaarden voor Nederland worden daarom overgedragen aan Belgische of Duitse autoriteiten.

Al met al zijn de resultaten in de eerste drie maanden binnengrenscontroles bemoedigend en zullen de controles worden voortgezet tot en met 8 juni 2025. Ik zal de Kamer conform mijn eerdere toezegging voorafgaand aan het zomerreces informeren over de resultaten over de gehele periode van zes maanden waarin binnengrenscontroles worden uitgevoerd. Conform artikel 33 lid 1 en 2 van de Schengengrenscode zal ik ook het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie informeren over het resultaat van de herinvoering van binnengrenscontroles.

In de komende periode zal het kabinet een besluit nemen over een eventuele verlenging van de binnengrenscontroles. Zodra hier in de ministerraad een besluit over is genomen, zal ik uw Kamer hierover informeren.

De Minister van Asiel en Migratie,
M.H.M. Faber-van de Klashorst